

POSTANOWIENIE

Dnia 20 listopada 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Katarzyna Gonera

w sprawie z odwołania B. W.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w Z.
o prawo do renty,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 20 listopada 2019 r.,
skargi kasacyjnej ubezpieczonej na postanowienie Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 13 marca 2019 r., sygn. akt III AUz (...),

1. odrzuca skargę kasacyjną;

2. zasądza od odwołującej się B. W. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w Z. kwotę 240 (dwieście czterdzieści) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa prawnego w postępowaniu kasacyjnym.

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w G. wyrokiem z 5 października 2017 r., oddalił odwołanie B. W. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w Z. , którą organ rentowy odmówił wnioskodawczyni prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy.

Postanowieniem z 12 grudnia 2018 r. Sąd Okręgowy w G. oddalił wniosek B. W. o przywrócenie terminu do sporządzenia uzasadnienia wyroku (pkt 1) oraz odrzucił wniosek ubezpieczonej o sporządzenie uzasadnienia wyroku (pkt 2).

Sąd Okręgowy uznał, że wniosek o przywrócenie terminu do złożenia wniosku o sporządzenie uzasadnienia wyroku z 5 października 2017 r. nie

zasługuje na uwzględnienie i podlega oddaleniu (brak przesłanek z art. 168 § 1 k.p.c.), natomiast wniosek o sporządzenie uzasadnienia wyroku z 5 października 2017 r. jako spóźniony podlega odrzuceniu (art. 328 § 1 zdanie drugie k.p.c.).

Zażalenie na postanowienie Sądu Okręgowego z 12 grudnia 2018 r. wniosła ubezpieczona reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika. Zaskarżyła orzeczenie to w całości, domagając się przywrócenia terminu do sporządzenia uzasadnienia wyroku oraz zobowiązania Sądu pierwszej instancji do sporządzenia uzasadnienia i doręczenia go wraz z odpisem wyroku.

Sąd Apelacyjny w (...), postanowieniem z 13 marca 2019 r., oddalił zażalenie jako bezzasadne.

Skargę kasacyjną na postanowienie Sądu Apelacyjnego w (...) z 13 marca 2019 r. wniosła ubezpieczona B. W., zaskarżając to orzeczenie w całości oraz zarzucając naruszenie przepisów postępowania (art. 169 § 2 k.p.c.) mogące mieć wpływ na wynik postępowania przez przyjęcie, że strona ma obowiązek przeprowadzenia dowodu negatywnego na okoliczność nieprawidłowej awizacji przesyłki, niewystarczające zaś jest przeprowadzenie rozumowania indukcyjnego na tę okoliczność, uprawdopodobniającego, że strona nie dokonała czynności w terminie nie ze swojej winy.

Skarżąca wniosła o uchylenie zaskarżonego postanowienia Sądu Apelacyjnego w (...) i jego zmianę przez przywrócenie terminu do złożenia wniosku o sporządzenie uzasadnienia i doręczenie go wraz z odpisem wyroku.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną organ rentowy wniósł o jej odrzucenie z uwagi na jej niedopuszczalność oraz o zasądzenie kosztów zastępstwa prawnego na rzecz ZUS w związku ze sporządzeniem i wniesieniem odpowiedzi na skargę kasacyjną.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna okazała się niedopuszczalna i z tej przyczyny podlegała odrzuceniu.

Zgodnie z art. 398¹ § 1 k.p.c. skarga kasacyjna przysługuje od wydanego przez sąd drugiej instancji prawomocnego wyroku (postanowienia co do istoty

sprawy w postępowaniu nieprocesowym - art. 519¹ § 1 k.p.c.) lub od postanowienia w przedmiocie odrzucenia pozwu albo umorzenia postępowania kończących postępowanie w sprawie. Oznacza to, że w przypadku innych niż wymienione w tym przepisie postanowień skarga kasacyjna jest przedmiotowo niedopuszczalna.

Skarga kasacyjna przysługuje jedynie od dwóch rodzajów postanowień sądu drugiej instancji kończących postępowanie w sprawie - w przedmiocie odrzucenia pozwu albo umorzenia postępowania. Wydane przez Sąd Apelacyjny postanowienie (oddalenie zażalenia na postanowienie Sądu Okręgowego o odrzuceniu wniosku o sporządzenie uzasadnienia wyroku) nie może być zaliczone do żadnej z kategorii orzeczeń kończących postępowanie w sposób formalny, podlegających zaskarżeniu skargą kasacyjną. Nie jest to bowiem ani orzeczenie kończące co do meritum postępowanie w sprawie (jak to ma miejsce w przypadku wyroku lub postanowienia co do istoty sprawy w postępowaniu nieprocesowym), ani postanowienie w przedmiocie odrzucenia pozwu albo umorzenia postępowania.

Na postanowienie sądu drugiej instancji oddalające zażalenie na postanowienie sądu pierwszej instancji o odrzuceniu wniosku o sporządzenie uzasadnienia wyroku nie przysługuje również zażalenie, zgodnie bowiem z art. 394¹ § 2 *in fine* k.p.c. (w brzmieniu obowiązującym przed 7 listopada 2019 r.), postanowienia sądu drugiej instancji wydane w wyniku rozpoznania zażalenia na postanowienie sądu pierwszej instancji nie są zaskarżalne.

Ustawodawca wyeliminował możliwość wnoszenia kolejnych środków zaskarżenia (skargi kasacyjnej bądź zażalenia) na postanowienia sądu drugiej instancji kończące postępowanie w sprawie, które w istocie uruchamiałyby kolejny etap postępowania, czyniąc z Sądu Najwyższego sąd „trzeciej instancji”. Wypada zauważyć, że nowelizacja Kodeksu postępowania cywilnego, która weszła w życie 7 listopada 2019 r. (ustawa z dnia 4 lipca 2019 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw, Dz.U. z 2019 r., poz. 1469 ze zm.), uchyliła § 2 w art. 394¹ k.p.c., co oznacza, że od 7 listopada 2019 r. zaskarżeniu zażaleniem do Sądu Najwyższego podlegają tylko dwie kategorie orzeczeń: 1) postanowienia sądu drugiej instancji odrzucające skargę kasacyjną oraz postanowienia sądu drugiej lub pierwszej instancji odrzucające skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia; 2) orzeczenia

sądu drugiej instancji uchylające wyrok sądu pierwszej instancji i przekazujące sprawę do ponownego rozpoznania sądowi pierwszej instancji.

Zarzuty skarżącej dotyczące zasadności oddalenia (przez Sąd pierwszej instancji) wniosku o przywrócenie terminu do złożenia wniosku o sporządzenie uzasadnienia wyroku zostały poddane kontroli instancyjnej, zgodnie z art. 394 § 1 pkt 7 k.p.c. (w brzmieniu obowiązującym przed 7 listopada 2019 r.), w wyniku wniesienia zażalenia na postanowienie Sądu Okręgowego w G. z 12 grudnia 2018 r. Sąd drugiej instancji po merytorycznym rozpoznaniu zażalenia orzekł o jego oddaleniu. Tym samym skarżąca zrealizowała przysługujące jej prawo do rozpoznania sprawy (kwestii incydentalnej) w dwuinstancyjnym postępowaniu zażaleniowym.

Z tych względów Sąd Najwyższy odrzucił niedopuszczalną skargę kasacyjną na podstawie art. 398⁶ § 3 k.p.c. O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 k.p.c.